

Region Hovedstaden

REGION

Status for Region Hovedstadens større hospitalsbyggerier

Status for Region Hovedstadens større hospitalsbyggerier

Baggrund

Den daværende regering oprettede i 2008 den såkaldte Kvalitetsfond, hvorfra de fem regioner kunne søge om midler til hospitalsbyggerier. Ansøgningerne vurderes af regeringens ekspertpanel vedrørende sygehusinvesteringer.

Region Hovedstaden har nu modtaget endeligt tilsagn om kvalitetsfondsmidler til alle kvalitetsfundsprojekter, dvs.: Det Nye Rigshospital, Nyt Hospital Herlev, Ny Retspsykiatri Sct. Hans, Nyt Hospital Hvidovre, Nyt Hospital Nordsjælland og Nyt Hospital Bispebjerg. Det samlede tilsagn udgør 12,9 mia. kr., hvoraf regionens egenfinansiering udgør ca. 40 pct., svarende til 5,17 mia. kr. Alle beløb i rapporten er opgjort i 2009-p/1, hvor intet andet er nævnt.

Denne rapport indeholder en samlet halvårlig statusrapportering for Region Hovedstadens større hospitalsbyggeprojekter. Foruden kvalitetsfundsbyggerierne indeholder rapporten en status på følgende byggerier, som ikke finansieres af kvalitetsfondsmidler: Byggeriet af et nyt neurorehabiliteringshus på Glostrup Hospital, nybyggeriet til psykiatrien på Bispebjerg-matriklen samt de to regionale sterilcentraler på hhv. Rigshospitalet og Herlev Hospital. Endvidere indeholder rapporten en status på de offentligt-private innovationssamarbejder, der er iværksat i relation til de større hospitalsbyggerier.

Som en del af regionens afrapportering til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vil fremadrettet indgå kvartalsvise rapporteringer, som træder i kraft ved godkendelse af udbetalingsanmodning og løber indtil projektets afslutning. Den første kvartalsvise rapportering, som vedrører Det Nye Rigshospital, forelægges regionsrådet i juni 2014.

Det Nye Rigshospital

Kort om projektet

Kvalitetsfundsbyggeriet på Rigshospitalet omfatter opførelse af et byggeri på hjørnet af matriklen mod Blegdamsvej og Frederik V's Vej på ca. 54.700 m² - den såkaldte Nordfløj. I bygningen placeres HovedOrtoCentret og Neurocentrets senge, operationsstuer og støttefunktioner samt ambulatoriefunktioner for HovedOrtoCentret. Derudover opføres et byggeri ved siden af Rockefellerkomplekset på ca. 8.000 m² ud mod Amorparken. Denne bygning skal indeholde patienthotel med 74 senge samt Rigshospitalets administration. Endelig opføres et parkeringshus med ca. 665 P-pladser beliggende på hjørnet af matriklen ved Frederik V's Vej og Edel Sauntes Allé. Parkeringshuset opføres, så der er mulighed for senere at gennemføre en udvidelse til i alt 1.000 P-pladser.

Projektet har et budget på 1,85 mia. kr. Herudover er der et selvstændigt budget på 530 mio. kr. (2014-p/1) til Regional Sterilcentral Rigshospitalet.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1	Projektstart til og med 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Investeringsudgifter	111	300	449	472	423	94	6	1.855

For Nordfløjen er der forventet byggestart primo 2015 med indflytning ultimo 2018. For patienthotel og administrationsbygning var der byggestart i januar 2014, og bygningen står færdig medio 2015. Opførelsen af parkeringshuset påbegyndes august 2014 og forventes afsluttet medio 2015.

Bygherrerådgiver: Niras A/S.

Totalrådgiver: aarhus arkitekterne A/S med underrådgivere 3XN, Nickl & Partner, Grontmij og Arkitekt Kristine Jensens Tegnestue.

Status og nyere politiske beslutninger

Regionsrådet godkendte den 17. december 2013 projektforslaget for Nordfløjen med et tilpasset areal på 54.700 m². Nordfløjen er blevet udbudt i syv storentrepriser. Da der i tre af entrepriserne var for få tilbud, er prækvalifikationen gået om. Det vurderes nu, at der er et tilstrækkeligt antal entreprenører til opgaven. Resultatet heraf foreligger ultimo august 2014. Nedrivningen af ”de røde bygninger” har vist sig mere problematisk end forventet. Dette forsinker færdiggørelsen af Nordfløjen med ca. 3 måneder.

Miljøsanering og nedrivning til patienthotellet og administrationsbygningen er påbegyndt i 3. kvartal 2013, og byggeriet af patienthotellet og administrationsbygningen gik herefter i gang i januar 2014.

Parkeringshuset har været udbudt i februar 2014, og det valgte tilbud ligger inden for budgettets rammer. Efter miljøsanering og nedrivning af funktionærboligen påbegyndes opførelsen af parkeringshuset august 2014.

I februar 2014 godkendte regionsrådet materialet til udbetalingsanmodningen til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse samt kataloger med besparelsesforslag (change requests). Det Nye Rigshospital har i april 2014 fået godkendt sin udbetalingsanmodning af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Det betyder, at regionsrådet – som nævnt indledningsvist - på mødet i juni 2014 vil få forelagt en sag om kvartalsrapportering af fremdriften for kvalitetsfundsbyggeriet på Rigshospitalet.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 29. oktober 2013 en bevilling til genhusning af patienthotellet i et nærliggende hotel i 16 måneder. Administrationen genhuses ligeledes, så nedrivning af de røde bygninger kan ske hurtigere.
- Regionsrådet godkendte den 18. juni 2013 projektforslaget for patienthotel/administrationsbygning og for parkeringshuset.
- Regionsrådet godkendte den 12. marts 2013 dispositionsforslaget for Nordfløjen med et tilpasset areal på 53.250 m².
- Regionsrådet besluttede på mødet den 22. maj 2012 at tildele totalrådgiverkontrakten til den endelige vinder af udbud med forhandling.
- Forretningsudvalget godkendte den 13. september 2011 at udbetale vederlag til to af de bydende, som var ukonditionsmæssige.
- Regionsrådet besluttede den 26. april 2011 at godkende konkurrencebetingelserne i en projektkonkurrence med efterfølgende udbud med forhandling.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 26. april 2011 et revideret byggeprogram og ansøgning til ekspertpanelet.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 1. februar 2011 byggeprogram og ansøgning til ekspertpanelet. Ansøgningen blev ikke godkendt af ekspertpanelet, idet ekspertpanelets forudsætninger ikke var opfyldt i tilstrækkelig grad.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 23. marts 2010 et idéoplæg for udbygningsplanen for Rigshospitalet.

Regional Sterilcentral Rigshospitalet

Kort om projektet

Regional Sterilcentral Rigshospitalet skal betjene Rigshospitalet og Bispebjerg Hospital og vil på sigt også have kapacitet til at betjene Gentofte Hospital. Sterilcentralen dimensioneres med en kapacitet på ca. halvdelen af regionens behov. Sterilcentralen etableres med godsterminal og placeres ved det nye parkeringshus i udkanten af matriklen. Byggeriet styres af projektorganisationen for Det Nye Rigshospital og udveksler erfaringer med Regional Sterilcentral Herlev.

Projektet har oprindeligt haft et budget på 350 mio. kr. (2011-p/1), som finansieres af Region Hovedstaden. Rammen er i forbindelse med budgetforliget for 2014 forhøjet med 154 mio.kr. (2014-p/1), så der kan bygges en fuldau-

tomatisk sterilcentral. Den øgede automatisering vil bidrage til et bedre arbejdsmiljø og indebære større effektiviseringsmuligheder.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 14-p/1							
	Projektstart til og med 2013	2014	2015	2016	2017	2018	I alt
Investeringsudgifter							
Regional Sterilcentral Rigshospitalet	12	38	160	263	38	19	530

Totalrådgiver: Alectia med underrådgivere C.F. Møller og Teknologisk Institut.

Projektet forventes fortsat at være klar til ibrugtagning inden kvalitetsfondsbyggeriet på Rigshospitalet står færdigt i 2018.

Status og nyere politiske beslutninger

Totalrådgiver er fortsat i gang med at udarbejde projektforslag og en opdateret tidsplan på baggrund af muligheden for en øget automatisering. Regionsrådet forventes i december 2014 at få forelagt en sag om godkendelse af projektforslaget.

I april 2014 godkendte regionsrådet en investeringsbevilling til finansiering af sterilcentralens andel af udgifterne til nedrivning i byggefeltet og til opførelse af kælder under sterilcentralen.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Forretningsudvalget blev den 29. januar 2013 orienteret om vinderen af totalrådgiverudbuddet.
- Regionsrådet godkendte den 18. september 2012 placeringen af Regional Sterilcentral 1 på Rigshospitalet samt tildelingskriterierne for udbuddet af totalrådgivning.
- Forretningsudvalget blev den 27. marts 2012 orienteret om, at Rigshospitalet ville være den mest hensigtsmæssige placering af Regional Sterilcentral 1.

Nyt Hospital Herlev

Kort om projektet

Kvalitetsfondsbyggeriet på Herlev Hospital omfatter opførelsen af en Kvinde-barn-bygning og en akutmodtagelse (delprojekt A). Byggeriet udgør ca. 56.000 m² og placeres syd for de eksisterende hospitalsbygninger. Desuden skal der ske en udvidelse af servicebygningen på 5.800 m², en udvidelse af kapellet med 230 m² samt en opgradering af centrale teknik- og forsyningsanlæg (delprojekt B).

Endvidere skal der etableres omkring 900 nye P-pladser, hvoraf ca. 500 P-pladser etableres i et parkeringshus i den sydlige del af hospitalområdet. De resterende ca. 400 P-pladser etableres i terræn. Projektet omfatter også medicoteknik, it og inventar, herunder AGV-teknologi (automated guided vehicles), samt tværgående emner såsom byggeledelse og bygherrens administration, ledelse og bygherrerådgivning. Endelig omfatter projektet køb og istandsættelse af en eksisterende bygning, Arkaden (den tidligere sygeplejeskole), til administration, forskning mv.

Projektet har et samlet budget på 2,25 mia. kr. Herudover er der et selvstændigt budget til Regional Sterilcentral Herlev.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1									
	Projektstart til og med								
Investeringsudgifter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt	
Nyt Hospital Herlev	278	211	381	432	511	346	91	2.250	

Kvinde-barn-bygningen forventes klar til ibrugtagning i juli 2018, og servicebygningen kan tages i brug i løbet af 1. kvartal 2017. Først sent i forløbet udbydes it, medicoteknik og løst inventar, så man sikrer, at den nyeste teknologi anvendes. Forud for selve byggeriet etableres der i 2014 nye ind- og udkørselsforhold, byggeplads, udgravning til nybyggeri mv. Dette skal sikre driften af det eksisterende hospital under udførelsen af de mange byggeaktiviteter.

Bygherrerådgiver: Niras A/S og aarhus arkitekterne A/S.

Totalrådgiver for Kvinde-barn-bygningen mv. (delprojekt A): Et konsortium med Henning Larsen Architects A/S, Friis og Moltke A/S, Orbicon A/S, NNE Pharmaplan A/S og Norconsult A/S med underrådgivere Brunsgaard & Lauersen Arkitekter ApS og SLA A/S.

Totalrådgiver for servicebygning og kapel (delprojekt B): Alectia A/S og C.F. Møller.

Byggeledelse på samtlige byggeprojekter på Herlev Hospital: Grontmij samt Hou og Partnere.

Status og nyere politiske beslutninger

Den 28. april 2014 var der 1. spadestik vedrørende udvidelsen af Servicebygningen og de indledende anlægsarbejder for delprojekt A (Kvinde-barn-bygning og akutmodtagelse).

Regionsrådet har på mødet den 4. februar 2014 godkendt projektforslag for akutmodtagelse og Kvinde-barn-bygning samt projektforslag for servicebygningen og kapellet for Nyt Hospital Herlev.

Projektforslaget for delprojekt A – Akutmodtagelsen og Kvinde-barnbygningen - omfatter 56.585 bruttokvadratmeter. Arealet er øget med ca. 3.500 m² brutto i forhold til dispositionsforslaget, og forhøjelsen skal findes i 1.760 m² forøgelse, der vedrører kælderudvidelse på grund af logistik- og teknikkrav, 634 m² forøgelse af østforbindelsen til det eksisterende hospital samt 1.021 m² forøgelse i forbindelse med etablering af areal til sengevask, som oprindeligt ikke var en del af programmet.

For at tilvejebringe den nødvendige plads til de funktioner, som skal varetagges i de pågældende lokaliteter, samt for at sikre den bedste udnyttelse, er der foretaget en omdisponering af arealerne. Der er bl.a. foretaget en reduktion af antal operationsstuer fra 13 til 11 med henblik på at tilvejebringe rum til bl.a. case-cart og skopvask samt for generelt at forbedre arbejdsgangene i funktionsdygtige operationsstuer. Yderligere er der foretaget en udflytning af 26 ambulatorier til behandlingsbygningen med henblik på at skabe den fornødne plads samt bedre funktionalitet på bl.a. fødegangen og til etablering af funktionsdygtige neonatalstuer. Endelig er der foretaget en række ændringer, som ikke forringer funktionaliteten i projektet, men som er gennemført for at tilpasse projektforslaget til budgettet. Disse besparelselementer lader fortsat hovedideen med bygningen og de funktionsmæssige principper være bærende.

Projektforslaget for delprojekt B – Servicebygning og kapel samt hovedforsyninger og transportanlæg – er stort set kun en yderligere detaljering af dispositionsforslaget. Projektforslaget omfatter en udvidelse af den eksisterende servicebygning med ca. 5.800 m². Endvidere indeholder forslaget ombygninger af den eksisterende bygning i flere områder, hvor et af de væsentligste er området for Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, som bliver samlet. Denne afdeling er i dag fordelt på tre niveauer. Det eksisterende kapel udvides mod syd med ca. 230 m², der primært indeholder ekstra fremvisningsrum og venturum. Endelig indeholder projektforslaget etablering af nye hovedforsyninger for el og køling samt nye transportanlæg.

For at give Nyt Hospital Herlev den største fleksibilitet i økonomisk styring og dermed sikkerhed i styringen og udførelsen af byggeriet, har regionsrådet på mødet den 4. februar 2014 givet en samlet bevilling på 2.027,2 mio. kr. til gennemførelse og færdiggørelse af det samlede projekt. Opfølgning på bevillingen sker på delprojektniveau som beskrevet i mødesagen.

Regionsrådet godkendte også på mødet den 4. februar 2014 en investeringsbevilling på 8 mio. kr., som Herlev Hospital modtager som donation fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til Almene Formål til etablering af Center for Fordybelse og Tro. Projektet er planlagt som en mindre, selvstændig bygning på ca. 300 m², fordelt på tre rum, som opføres i forbindelse med kvalitetsfundsprojektet.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet har på mødet den 18. juni 2013 godkendt en investeringsbevilling til udførelse af nye vejtilslutninger og forberedende arbejder inden for matriklen.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 12. marts 2013 udbygningsaftale om trafikal infrastruktur samt investeringsbevilling på 2 mio. kr. (2013-p/l) til forarbejder vedrørende udbygningsaftalens trafikale foranstaltninger uden for hospitalets matrikel.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 5. februar 2013 dispositionsforslaget for kvalitetsfundsprojektets delprojekt A (konkurrenceprojekt) samt skemaer med projektoplysninger ved faseskift for hele kvalitetsfundsprojektet Nyt Hospital Herlev med henblik på fremsendelse til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.
- Regionsrådet godkendte den 10. april 2012 bygge- og anlægsprogram for kvinde-barn-bygning og akutmodtagelse samt et rådgiverudbud for udvidelse af servicebygning og tekniske anlæg.
- Regionsrådet godkendte den 15. november 2011 byggeprogram og styringsmanual samt ansøgning til regeringens ekspertpanel.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 24. maj 2011 dommerkomitéens afgørelse om vinderprojekt for udbygning af Herlev Hospital. Endvidere godkendte regionsrådet, at der kunne indgås aftale med det vindende konsortium om totalrådgivning.
- Regionsrådet godkendte i marts 2011, at der udbetales honorar til én af byderne, såfremt denne anerkender, at projektet er ukonditionsmæssigt, samt at der afholdes udgifter til advokat, rådgiver m.v., såfremt byderen påklager, at projektet er ukonditionsmæssigt.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 25. maj 2010 konkurrenceprogrammet samt nedsættelse af en bedømmelseskomité. Ligeledes blev det godkendt, at der kunne gennemføres et totalrådgiverudbud vedrørende servicebygning og kapel.
- Regionsrådet godkendte den 22. december 2009, at regionen overtager sygeplejeskolen (Arkaden) ved Herlev Hospital, og at bygningen indgår i den videre planlægning som en del af kvalitetsfundsprojektet for Herlev Hospital.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 27. oktober 2009 et idéoplæg for udbygningsplanen på Herlev Hospital, der udgjorde udgangspunktet for udarbejdelsen af et konkurrencegrundlag for nybyggeriet.

Regional Sterilcentral Herlev

Kort om projektet

Regional Sterilcentral Herlev skal betjene Herlev Hospital, Hvidovre Hospital, Amager Hospital, Glostrup Hospital og Nordsjællands Hospital. Sterilcentralen dimensioneres med en kapacitet, der kan varetage godt halvdelen af regionens behov. Den etableres med godsterminal og placeres i forbindelse med servicebygningen på den nord-vestlige del af hospitalets matrikel. Byggeriet styres af projektorganisationen for Nyt Hospital Herlev og udveksler erfaringer med Regional Sterilcentral Rigshospitalet. Regional Sterilcentral Herlev forventes ibrugtaget primo 2018.

Projektet har oprindeligt haft et budget på 353 mio. kr. (2013-p/l), som finansieres af Region Hovedstaden. Rammen er forhøjet med 110 mio.kr. (2014 p/l) i forbindelse med budgetforliget for 2014, således at der kan bygges en fuldautomatisk sterilcentral. Hertil kommer ca. 25 mio. kr. til etablering af forsynings- og transportinfrastruktur, som finansieres via midler i kvalitetsfundsprojektet.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 14-p/l	Projektstart til og med						
Investeringsudgifter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	I alt
Regional Sterilcentral Herlev	1	27	25	228	185	17	483

Status og nyere politiske beslutninger

Forretningsudvalget blev på mødet den 28. januar 2014 orienteret om valg af totalrådgiver for regional sterilcentral Herlev. Vinderen blev Alectia A/S med C.F. Møller som underrådgiver. Medio 2015 vil regionsrådet få forelagt projektforslaget.

Projektet forløber planmæssigt og forventes fortsat at være klar til ibrugtagning, inden kvalitetsfundsbyggeriet på Herlev Hospital står færdigt i 2018.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet har den 16. april 2013 godkendt tildelingskriterier for udbuddet af totalrådgiver samt bevilling til projektering, udbud og licitation.
- Regionsrådet godkendte den 23. oktober 2012 placering af Regional Sterilcentral 2 på Herlev Hospital.

Nyt Hospital Hvidovre

Kort om projektet

Kvalitetsfondsbyggeriet på Hvidovre Hospital omfatter om- og nybygning. Nybyggeriet omfatter etablering af en ny akutmodtagelse, børneafdeling (sengeafsnit og ambulatorium), neonatalafdeling, kardiologisk afdeling (sengeafsnit og ambulatorium), obstetrisk afdeling samt øvrige funktioner, herunder kontorer, indgangs- og forbindelsespartier og en parkeringskælder med 325 P-pladser.

Ombygningen understøtter en samling af specialer og funktioner gennem renovering og udvidelse af ambulatorier (etape 1-5) samt bedre patientkomfort og bedre hygiejne ved ombygning af 320 fire-sengsstuer til én-sengsstuer (etape 6).

Projektet har et budget på 1,45 mia. kr. Budgettet fordeler sig med 0,92 mia. kr. til nybyggeriet og 0,53 mia. kr. til ombygningen.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1										
	Projektstart til og med									
Investeringsudgifter	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	I alt	
Nyt Hospital Hvidovre	69	100	165	149	385	387	134	62	1.450	

Nybyggeriet forventes udført fra ultimo 2016 til 1. kvartal 2019. Ombygningens etape 1-4 udføres fra april 2013 til december 2016, etape 5 i 2017-2018, og etape 6 (sengebygningerne) i perioden 2019–2020 efter afslutningen af nybyggeriet. Der er dog et pilotprojekt i gang vedrørende ombygning af sengestuer. Pilotprojektet skal fastlægge, hvordan den gennemgående standard og indretning skal se ud, samt om ombygningen kan igangsættes allerede fra 2015 i stedet for i 2019 ved at bygge i flere men mindre etaper end beskrevet ovenfor. Dette vil sikre, at projektets samlede tidsplan bliver mere fleksibel og dermed robust.

Bygherrerådgiver: COWI A/S.

Totalrådgiver for nybyggeriet: aarhus arkitekterne og Schmidt Hammer Lassen architects med Royal Haskoning DHV (NL), Kragh & Berglund Landskabsarkitektur og Urban Design og Søren Jensen Rådgivende Ingeniørfirma A/S som underrådgivere.

Status og nyere politiske beslutninger

Programmering og projektering af nybyggeriet pågår og forventes afsluttet medio 2016. Mindre ombygningsarbejder er allerede gennemført af hospitalets egen byggeafdeling. Ombygning af sengeafsnit fra fire-sengsstuer til én-to-sengsstuer pågår som nævnt som et pilotprojekt.

Udbud af totalrådgivning for ombygningens etape 1-4 er afsluttet i december 2013, hvor der er indgået kontrakt med C.F. Møller som vindende totalrådgiver og Moe som underrådgiver. Dispositionsforslag og senere projektforslag for nybyggeriet vil fasevis blive forelagt til godkendelse i regionsrådet i 2015-2016.

Projektet forløber planmæssigt.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 29. oktober 2013 kontraktindgåelsen og en investeringsbevilling til projekteringen af nybyggeriet.
- Regionsrådet godkendte den 16. april 2013 en investeringsbevilling til gennemførelse af etape 1-4 af ombygningen.
- Regionsrådet godkendte den 25. september 2012 ansøgning om endeligt tilsagn til regeringens ekspertpanel, konkurrenceprogrammet og nedsættelse af en bedømmelseskomité.
- Regionsrådet godkendte den 20. september 2011 investeringsbevilling til udarbejdelse af byggeprogram og gennemførelse af projektkonkurrence.
- Regionsrådet godkendte den 2. februar 2010 idé- og programoplæg for udbygning af Nyt Hospital Hvidovre samt investeringsbevilling til udarbejdelsen af byggeprogram.

Ny Retsspsykiatri Sct. Hans

Kort om projektet

Kvalitetsfondsbyggeriet Ny Retsspsykiatri Sct. Hans omfatter et nybyggeri på 25.000 m² med 126 retsspsykiatriske sengepladser med alle dertil hørende støttefunktioner, tekniske faciliteter, personalefaciliteter, kontorer, ankomstarealer, besøgsfaciliteter og indendørs og udendørs aktivitetsområder. Nybyggeriet indrettes med enestuer og opføres på øst-delen af matriklen på Psykiatrisk Center Sct. Hans i Roskilde.

Projektet har et samlet budget på 550 mio. kr.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1	Projektstart til og med 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Investeringsudgifter	15	12	39	93	180	178	32	550

Projektet forventes klar til ibrugtagning i 2020.

Bygherrerådgiver: Niras A/S.

Totalrådgiver: KHR arkitekter A/S med Rubow Arkitekter A/S, Oluf Jørgensen A/S Rådgivende Ingeniører, Spangenberg & Madsen Rådgivende Ingeniører A/S, WSP UK Ltd. og Opland Aps Landskabsarkitekter mdl som underrådgivere.

Status og nyere politiske beslutninger

I den oprindelige tidsplan var det forudsat, at de forberedende arbejder for nybyggeriet skulle påbegyndes primo 2014, og at selve nybyggeriet skulle påbegyndes ultimo 2015 med ibrugtagning ultimo 2017. Roskilde Kommune har efter offentliggørelse af projektkonkurrenceresultatet i sommeren 2013 bedt om yderligere undersøgelser over vinteren 2013/14 i forhold til de bygningsmæssige udtryk i relation til kommunens krav.

Der har derfor været gennemført en undersøgelsesfase i samarbejde med kommunen, Region Hovedstadens Psykiatri og den kommende totalrådgiver, inden lokalplanarbejdet evt. kunne gennemføres. Undersøgelsen løb frem til april, hvorefter parterne i maj 2014 har holdt et endeligt afklarende møde om bl.a. fælles lokalplangrundlag. Lokalplangrundlaget forventes politisk behandlet i Roskilde Kommune den 3. september 2014, hvorefter projektet kan genoptages, såfremt byrådet godkender lokalplangrundlaget.

Dispositionsforslag for nybyggeriet skønnes forelagt til godkendelse i regionsrådet i 3. kvartal 2015, og den samlede konsekvens for byggeriets tidsplan er en forsinkelse af projektet med ca. 1-1½ år.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet godkendte den 18. juni 2013 indgåelse af kontrakt med den vindende totalrådgiver.
- Regionsrådet godkendte den 21. august 2012 konkurrenceprogrammet for projektkonkurrencen, og der er efterfølgende blevet igangsat en projektkonkurrence i to faser.
- Regionsrådet besluttede den 10. april 2012 at godkende byggeprogrammet, den foreslåede udbudsform og vurderingskriterier, nedsættelse af en bedømmelseskomité og ansøgning om endeligt tilsagn til regeringens ekspertpanel.
- Regionsrådet besluttede den 13. december 2011 at godkende et revideret idéoplæg. Det nye idéoplæg indeholdt rammerne for realisering af en nybygget retspsykiatrisk afdeling med 126 sengepladser på den østlige del af Psykiatrisk Center Sct. Hans.
- Regionsrådet besluttede den 25. maj 2010 at godkende idéoplæg for realisering af en nybygget psykiatrisk afdeling med 80 sengepladser og for ombygning af Platan- og Kastanjehus på Psykiatrisk Center Sct. Hans,

samt en investeringsbevilling til udarbejdelse af byggeprogram og ansøgning til regeringens ekspertpanel.

Nyt Hospital Nordsjælland

Kort om projektet

Nyt Hospital Nordsjælland adskiller sig fra Region Hovedstadens øvrige kvalitetsfundsbyggerier ved at være et barmarksprojekt. Der skal således bygges et helt nyt hospital, som opføres ved Overdrevsvejen i Hillerød.

Nyt Hospital Nordsjælland bliver akuthospital for planlægningsområde Nord. Hospitalet skal indeholde en akutmodtagelse, kirurgi, ortopædkirurgi, intern medicin, neurologi, onkologi og palliativ behandling af både akutte og elektive patienter. Byggeriet har en arealramme på 124.000 m² og opføres – i henhold til det endelige tilsagn om kvalitetsfondsmidler - uden produktionskøkken.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1	Projektstart til og med	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	I alt	
Investeringsudgifter	2013									
Nyt Hospital Nordsjælland		61	54	118	163	372	1.004	1.004	1.024	3.800

Bygherrerådgiver: Cowi A/S.

Byggeriet forventes igangsat i 2016-2017 med indflytning ultimo 2020.

Projektet forløber planmæssigt, og den samlede tidsplan overholdes.

Status og nyere politiske beslutninger

Anden fase af projektkonkurrencen er afsluttet med offentliggørelse af den endelige vinder den 9. april 2014. Regionsrådet har på mødet d. 8. april godkendt indgåelse af kontrakt med det vindende konsortium, som er et totalrådgiverteam bestående af Herzog og De Meuron, Basel Ltd. og Vilhelm Lauritzen Arkitekter A/S med Rambøll UK, MOE ingeniører, Rambøll Management Consulting, Aecom og Veigand Maagøe som underrådgivere. Derefter udarbejdes byggeprogram, som forventes forelagt regionsrådet medio 2015.

Inden byggearbejdet for Nyt Hospital Nordsjælland kan gå i gang, skal der foretages arkæologiske forundersøgelser samt udgravning på grunden. Der er gennemført forundersøgelser af den ene halvdel af byggegrunden. Den resterende del af forundersøgelserne (etape to) forventes forelagt i andet halvår af 2014. Udgravning af første etape er i gang. Udgravning af etape to forventes at blive igangsat, når resultatet af forundersøgelsen foreligger. Den samlede tidsplan for projektet forventes ikke at blive berørt af de arkæologiske udgravninger.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Regionsrådet har den 18. juni 2013 godkendt en bevilling til gennemførelse af arkæologiske undersøgelser på den ene halvdel af byggegrunden (etape 1).
- Regionsrådet godkendte på møde den 5. februar 2013 ansøgning om endeligt tilsagn til regeringens ekspertpanel og konkurrenceprogrammet for projektkonkurrencen.
- Regionsrådet besluttede på mødet den 25. september 2012, at der gennemføres en projektkonkurrence for Nyt Hospital Nordsjælland med efterfølgende udbud med forhandling.
- Regionsrådet besluttede ligeledes på mødet den 25. september 2012, at Nyt Hospital Nordsjælland placeres ved Overdrevsvejen i Hillerød. Beslutningen blev truffet på baggrund af redegørelsen for den gennemførte høring om placering og miljøvurdering.
- Regionsrådet godkendte den 10. april 2012 idéoplægget for kvalitetsfundsbyggeriet Nyt Hospital Nordsjælland.
- Regionsrådet besluttede på mødet den 6. marts 2012 at sende programmet for placering af Nyt Hospital Nordsjælland ved Overdrevsvejen og den tilhørende miljøvurdering i høring.
- Regionsrådet besluttede på mødet den 1. februar 2011, at regionsrådet i samarbejde med Hillerød Kommune søger at realisere Hillerød Kommunes ønske om at placere Nyt Hospital Nordsjælland ved Overdrevsvejen

Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg

Kort om projektet

Kvalitetsfundsbyggeriet på Bispebjerg Hospitals matrikel omfatter nybyggeri af et somatisk akuthospital, en samlet laboratorie- og logistikbygning, nye parkeringsfaciliteter og en gennemgribende renovering af dele af de eksisterende bygninger. Hospitalet skal varetage akutmodtagelse og elektive funktioner for hele planlægningsområde Byen inden for kirurgi og ortopædkirurgi samt funktioner inden for det medicinske område. Projektet omfatter nybyggeri af 86.800 m² og ombygning af ca. 32.000 m². Derudover etableres 975 nye parkeringspladser i konstruktion og som overfladeparkering på matriklen.

Projektet har et budget på 2,95 mia. kr.

Ud over kvalitetsfundsbyggeriet gennemføres også en udbygning og modernisering af rammerne for psykiatrien på Bispebjerg-matriklen, idet Psykiatrisk Center København samles på Bispebjerg-matriklen, hvor også Børne-

og Ungdomspsykiatrisk Center, Afdeling Bispebjerg, er placeret. Projektet omfatter nyopførelse af 26.900 m² og renovering af 25.200 m².

Projektet har et budget på 1,03 mia. kr., som finansieres via regionens investeringsbudget.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over de to projekters forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 09-p/1	Projektstart til og med	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	I alt	
Investeringsudgifter	2013														
Nyt Hosp. Bisp.		75	88	213	106	279	350	296	341	339	266	370	192	36	2.950
Ny Psyk. Bisp.		18	55	103	61	27	104	162	119	132	138	57	52	3	1.030

Da der er meget lidt plads på matriklen, og da hospitalet skal være i fuld drift i byggeperioden, er det nødvendigt at udføre hele byggeriet i etaper. Derfor tager dette byggeri længere tid end de øvrige byggerier.

Byggeprocessen igangsættes med etablering af tilkørsel og lyskryds fra Turborgvej, oprettelse af ny brandvej på Bispebjerg Bakke samt med etablering af parkeringsanlæg medio 2014. Byggeperioden strækker sig med etapevis byggeri og indflytning fra 2014 til 2025.

Status og nyere politiske beslutninger

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har i februar 2014 givet endeligt tilsagn om medfinansiering fra Kvalitetsfonden til Nyt Hospital Bispebjerg.

Konkurrencematerialet for det somatiske nybyggeri (Akuthuset) blev godkendt på regionsrådsmøde d. 8. april 2014 og herefter udsendt til de prækvalificerede rådgiverteams. På mødet i regionsrådet blev nedsat en bedømmelseskomité for konkurrencen. Der arbejdes videre med planlægning og projektering af laboratorie- og logistikbygning med henblik på, at et projektforslag foreligger medio 2014. Dispositionsforslag er godkendt i regionsrådet den 8. april 2014. Endvidere arbejdes der på en række forundersøgelser vedrørende bygninger, logistik og hovedforsyninger. Projektkonkurrence for nybyggeriet for det psykiatriske byggeri afvikles i 2014-2016, og bygge- og konkurrenceprogram er under udarbejdelse mhp. forelæggelse for regionsrådet i august 2014. I den forbindelse har Region Hovedstadens Psykiatri modtaget 24 anmodninger om prækvalifikation.

Der er modtaget anmodning om prækvalifikation til opførelse af parkeringshus i totalentreprise, og udarbejdelse af tilbud fra de bydende pågår. Der er licitation ultimo maj 2014.

Det oprindelige udbud af opførelse af parkeringshuse i totalentreprise er blevet annulleret, og i den forbindelse er der indgivet en klage fra Hoffmann A/S mod Region Hovedstaden, Bispebjerg Hospital. Hoffmann A/S ønsker, at klagenævnet skal konstatere, at der var tale om uberettiget annullation af udbuddet. Som følge af annullationen af det oprindelige udbud forventes

dette delprojekt at blive ca. seks måneder forsinket. Dette forventes dog ikke at have indvirkning på den samlede tidsplan for projektet.

Det samlede projekt forløber planmæssigt, og tidsplanen overholdes.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Den 29. oktober 2013 godkendte regionsrådet bedømmelseskriterier for projektkonkurrencerne for nybyggeriet for hhv. Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 16. april 2013 kriterier for udbud af P-huse i totalentreprise.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 11. december 2012 en investeringsbevilling på 75,7 mio. kr. til Nyt Hospital Bispebjerg, en investeringsbevilling på 30,5 mio. kr. til Ny Psykiatri Bispebjerg samt udarbejdelse af endelig ansøgning til regeringens ekspertpanel.
- Regionsrådet tiltrådte på mødet den 19. juni 2012, at der blev indgået kontrakt med vinderen af helhedsplanskonkurrencen, det britiske firma BDP, med det danske firma TKT og Rambøll A/S som underleverandører.
- Den 28. februar 2012 blev forretningsudvalget orienteret om de to vindere af fase 1, der blev valgt til at fortsætte i konkurrencens anden fase.
- Regionsrådet godkendte den 25. oktober 2011 grundlaget for helhedsplanskonkurrencen.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 20. september 2011 konkurrencebetingelserne for projektkonkurrencen vedr. helhedsplan for hele matriklen samt nedsatte en bedømmelseskomité.
- Regionsrådet godkendte på mødet den 26. april 2011 planen for indplacering af psykiatrien på Bispebjergmatriklen.
- Regionsrådet godkendte på møde den 25. maj 2010 foreløbig ansøgning til Ekspertpanelet.

Nyt Hospital Glostrup

Kort om projektet

Projektet på Glostrup Hospital er finansieret af regionens investeringsbudget, og det er på grund af projektets størrelse og kompleksitet besluttet, at projektet håndteres efter de samme retningslinjer som kvalitetsfondsbyggerierne.

Projektet omfatter etablering af et nyt neurorehabiliteringshus på Glostrup Hospital, som understøtter en samling af regionens specialiserede neurorehabilitering. Det samlede bygningsanlæg udgør godt 25.000 m² brutto. Derudover skal der som en del af projektet bygges et parkeringshus, et nødstrømsanlæg og en kølecentral.

Projektet har et budget på 833 mio. kr. (2014-p/1). Budgettet fordeler sig med 725 mio. kr. til det nye neurorehabiliteringshus og 108 mio. kr. til parkeringshus og de tekniske anlæg.

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over projektets forbrug til og med 2013 samt den forventede udgiftsprofil frem til byggeriet står færdigt.

Mio. kr., 13-p/1	Projektstart til og med 2013	2014	2015	2016	2017	2018	I alt
Nyt Hospital Glostrup	33	91	65	179	243	214	825

Byggeriet af neurorehabiliteringshuset forventes igangsat i 2016 med indflytning i 2018, og P-huset forventes klar til ibrugtagning ultimo 2015.

Bygherrerådgiver: Rambøll A/S med Friis & Moltke A/S samt Brunsgaard & Laursen.

Totalentreprenør for P-hus: 5E Byg med underrådgiverne Grontmij A/S og Christensen & Co arkitekter A/S.

Status og nyere politiske beslutninger

Regionsrådet blev på mødet i december 2013 orienteret om den endelige vinder af projektkonkurrencen og godkendte, at der blev efterfølgende kunne indgås kontrakt med vinderen om totalrådgivning. Sidst i januar 2014 blev der indgået kontrakt om totalrådgivning med AART Architects og Nordic - Office of Architecture A/S med Harde Larsen A/S, Buro Happold ApS, Marianne Levinsen Landskab, ApS og Hospitalitet A/S som underrådgivere.

Projektet har i efteråret 2013 modtaget byggetilladelse fra Glostrup Kommune til opførelse af P-huset, og der blev i januar 2014 afholdt første spadestik for det nye parkeringshus.

Uddrag af tidligere politiske beslutninger

- Sundhedsstyrelsens nye forløbsprogram for rehabilitering af patienter med hjerneskade medfører, at den specialiserede neurorehabilitering samles på Glostrup Hospital. Regionsrådet har på mødet den 18. juni 2013 godkendt, at kapaciteten derfor udvides med 22 senge, at budgettet for det samlede projekt udvides med 128 mio. kr. (2013-p/1), og at den eksisterende investeringsbevilling til udførelse af parkeringshus, kølecentral og nødstrømsanlæg forhøjes med 7,2 mio. kr. (2013-p/1).

- Forretningsudvalget blev den 11. juni 2013 orienteret om vinderne af fase 1 i projektkonkurrencen om det nye neurorehabiliteringshus, og vinderne blev offentliggjort samme dag.
- Regionsrådet har på mødet den 11. december 2012 godkendt konkurrenceprogrammet samt styringsmanualen for projektet, herunder en række principielle ændringer i paradigmet for styringsmanualen, der danner grundlag for alle kvalitetsfundsbyggerier.
- Regionsrådet har på mødet den 21. august 2012 godkendt tildelingskriterier og investeringsbevillinger til udførelse af P-huset og de tekniske anlæg samt til bygherrerådgivning og gennemførelse af projektkonkurrencen for neurorehabiliteringshuset.
- Regionsrådet har på mødet den 20. september 2011 godkendt idéoplæg for det nye neurorehabiliteringshus på Glostrup Hospital.
- Regionsrådet har på mødet den 21. juni 2011 besluttet, at der nedsættes en politisk følgegruppe for nybyggeriet på Glostrup Hospital, idet projektet på baggrund af byggeriets størrelse og kompleksitet håndteres efter principperne for kvalitetsfundsbyggerierne.

Offentligt-Private Innovationssamarbejder (OPI) og innovationsprojekter

Med udgangspunkt i det politiske grundlag for byggeri og Region Hovedstadens innovationspolitik arbejdes der fortløbende på at udvikle offentligt-private innovationssamarbejder (OPI) i regi af hospitalsbyggerierne.

Hensigten er at udvikle løsninger, der er nye på markedet, eller som er bedre og/eller billigere end eksisterende løsninger og samtidig bidrage til vækst, udvikling og beskæftigelse i erhvervslivet.

En række OPI-projekter er under udvikling i forbindelse med byggerierne. Projekterne drives af den enkelte byggeorganisation med bistand, råd og vejledning fra Center for Økonomi og Center for Regional Udvikling.

Nyt Hospital Herlev har medio 2013 igangsat byggeriet af et nyt rensningsanlæg til hospitalsspildevand i et OPI-projekt, der gennemføres i samarbejde med Grundfos Biobooster som den primære private part. Anlægget forventes indviet i sensommeren 2014. Projektet har i 2012 opnået fondsstøtte fra Markedsmodningsfonden (den daværende Fornyelsesfond).

Det Nye Rigshospital har igangsat OPI-projektet ”TTT – Tag, track and trace” om mærkning og sporing af sterilvarer med RFID-tags i et projekt, der også omfatter samarbejde med Region Nordjylland. Projektets primære private samarbejdspartner er firmaet Caretag Surgical. Projektet har i 2013 opnået fondsstøtte fra Markedsmodningsfonden. Projektet forløber planmæssigt

med tests af tags, lim og brugerinddragelse i første halvdel af 2014. Det Nye Rigshospital samarbejder også med firmaet Montana i et innovationssamarbejde om udvikling af et nyt sengebord, hvor første prototype forventes i sommeren 2014.

Region Hovedstadens Psykiatri har igangsat et OPI-projekt om udvikling af en ny seng til psykiatrien, der opfylder psykiatriens specifikke behov i forhold til bl.a. sikkerhed og komfort. Projektet gennemføres i tæt samarbejde med Region Syddanmark. Projektet er primo 2014 sendt i udbud, og primo maj blev de private samarbejdsparter, der skal forestå udviklingsarbejdet og produktionen af sengen, valgt. Det er danske Agitek ApS samt hollandske Alvitrol B.V. og B.V. Spring Produkties B.V. og med Protac A/S som underleverandør til færdigudvikling af en multi-pude.

Nyt Hospital Hvidovre har igangsat et OPI-projekt, hvor solafskærmningslameller udnyttes til også at opvarme og afkøle luft, som kan indgå i hospitalets ventilationssystem. Afskærmningen er hængt op som mindre prototype på sydfacaden af Hvidovre Hospital, og det blev tilsluttet i marts 2014. Projektets primære private samarbejdspartner er firmaet Venetian Solar.

Nyt Hospital Glostrup har igangsat et OPI-projekt om udvikling af kognitivt stimulerende elementer til neurorehabilitering. Projektets primære private samarbejdspartner er Halskov og Dalsgaard Design. Projektet har i april 2014 modtaget støtte på 2 mio. kr. fra Markedsmodningsfondens pulje til innovative offentlige indkøb. Nyt Hospital Glostrup gennemfører også et OPI-projekt om døgnrytmelys i samarbejde med virksomheden Chromaviso. Projektet gennemføres i tæt samarbejde mellem byggeorganisationen og Neurologisk Afdeling og forløber planmæssigt. Projektet har opnået fondsstøtte fra Markedsmodningsfonden. Nyt Hospital Glostrup deltager endvidere i et OPI-projekt om UV-behandling af ventilationsluft. Målet for dette projekt er bedre hygiejne og lavere energiforbrug. Testafdelingen er blevet udvalgt i foråret 2014. Projektets primære private samarbejdspartner er firmaet Airvention.

Nyt Hospital Nordsjælland har igangsat et OPI-projekt om udvikling af en ny hospitalsseng, der funktionsmæssigt forventes at kunne tilbyde en række konkrete fordele ift. hygiejne, patientkomfort, pladsbesparelse mv. Projektets primære private samarbejdspartner er firmaet IDEAssociates Ltd. Projektet har i april 2014 modtaget støtte på 2 mio. kr. fra Markedsmodningsfondens pulje til innovative offentlige indkøb. Nyt Hospital Nordsjælland deltager også et i OPI-projekt om udvikling af et hygiejnisk håndfrit bad i et projekt, der ledes af Region Sjælland og Region Syddanmark samt flere private parter.

Flere andre OPI-projekter i regi af hospitalsbyggerierne er under udvikling og forventes igangsat i løbet af 2014.